

PREDIKATIE over Psalm 119 : 50 uitgesproken door Ds. J. P. PAAUWE op 19 oktober 1926 te Rotterdam.

Gelezen: Psalm 119 : 49-56.

Gezongen: Psalm 73: 13; Psalm 119 : 65, 66; Psalm 25 : 4.

We wensen, mijn zeer geachte toehoorders, ons in de weg te stellen uw aandacht te bepalen bij een woord, dat volgt op dat, waarover we vier weken geleden tot u hebben gesproken: Psalm 119 : 50:

„Dit is mijn troost in mijn ellende, want Uw toezegging heeft mij levend gemaakt.”

Van Davids ellende zullen we thans niet spreken, het zou te veel tijd in beslag nemen. De dichter zegt: „Dit is mijn *troost* in mijn ellende.. “ Wat is: *getroost te zijn*? Te kunnen erkennen, dat men zich alle moeite waardig heeft gemaakt. Op de bodem van het hart van ieder levendgemaakt mens ligt, wat wij vinden uitgedrukt in het woord van de dichter van Psalm 51: 2 ber.: „Dies ben ik Heer’ Uw gramschap dubbel waardig.” Het ervoor te houden, dat door het gezegend lijden en sterven van de Heere Jezus Christus de prikkel uit alle lijden is weggenomen. Omdat de dichter van Psalm 6 zo geloofde, bad hij: „O HEERE, straf mij niet in Uw toorn, en kastijd mij niet in uw grimmigheid” (vers 2).

Getroost te zijn is overtuigd te zijn, dat het voor de Heere, om redenen die voor ons zijn verborgen, niet mogelijk is ons in een andere weg tot de zaligheid te brengen. Te weten, dat het maar een verdrukking is van tien dagen (Openb. 2: 10). Het ervoor te houden, dat men in zich heeft dat betere en blijvende goed, waarvan in de brief aan de Hebreëen wordt gesproken (Hebr. 10 : 34). Vast ervan overtuigd te zijn, .dat naar Paulus’ woord in Rom., 8 : 28: „Alle dingen medewerken ten goede.” Het kruis te kunnen aanvaarden. In ‘s Heeren welbehagen te kunnen berusten en de Heere te kunnen volgen waar Hij ook heengaat. Alles tezamen gevat: Zich te kunnen verenigen met het woord van de Psalmidichter: „Wie heb ik nevens U in de hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde” (Ps. 73:25).

„Dit is mijn troost in mijn ellende.” Het is dus Davids hoop geweest waardoor hij in zijn ellende werd getroost, want er staat: „Gedenk des woords, tot uw knecht gesproken, op hetwelk Gij mij hebt doen hopen” (Ps. 119:49). De wereld ziet in haar ellende naar alle kanten uit en somtijds schijnt het, dat zij welgemoed, gesterkt en getroost is. Maar onder alles en ondanks alles mist de wereld de innerlijke kracht. Zij is ontbloot van de Geest der blijdschap en der verheuging. Zij keert zich af van hetgeen haar zou kunnen troosten. Zij verwerpt Hem, bij Wie de fontein des levens is (Ps. 36: 10) en zo ligt ze in smarten neer. De hoop alleen beschaamt niet, Het geloof ziet de éne grote heilsbelofte: „Ik God, ben uw God en uws zaads God” (Gen. 17 : 7). Het ziet deze belofte als een belofte Gods in Jezus Christus en door de omhelzing van deze belofte grijpt het geloof alle beloften, zoveel als er zijn, aan en het weet, dat het hierdoor in het bezit is gekomen van alle dingen.

„Dit is mijn troost in mijn ellende, want Uw toezegging heeft mij levend gemaakt.” In het tweede gedeelte van onze tekst vinden we een bevestiging van het

eerste gedeelte. „*Uw toezegging heeft mij levend gemaakt*“. Het menselijk geslacht is in geestelijk opzicht dood. Het ademt, het heeft verstand, wil en gevoel, maar in elk van deze vermogens is de afkerigheid van God. Het menselijk geslacht is vervreemd van zijn God en Schepper. Dit is de doodstaat van de mens. De dichter van de 119e Psalm was in deze staat niet gebleven; hij zegt: „*Want Uw toezegging heeft mij levend gemaakt*.“

Het leven, waarvan in onze tekst gesproken wordt, zegt drie dingen: *Vergeving van zonden; recht op het eeuwige leven en wedergeboorte*, of wat hetzelfde is, vernieuwing. Dit leven is in Christus, het is verbonden aan de voor God geldende gerechtigheid, want er staat: „Doe dat en gij zult leven“ (Lev. 18 :5; Ezech. 20 : 5; Gal. 3 : 12). Christus heeft in Zijn aangenomen menselijke natuur, door Zijn gehoorzaam lijden en sterven, een voor God geldende gerechtigheid aangebracht. Bij Hem is dus het recht op het leven. God, de eerste Persoon in het goddelijke Wezen, heeft door Hem te doen verrijzen uit het graf, de Zoon het recht op het leven toegewezen. Wanneer ik zeg, dat dit leven in de Heere Jezus Christus is, dan zeg ik hetzelfde als stelde ik, dat het leven in het Evangelie wordt gevonden. Want, toehoorders, door middel van het Evangelie wordt ons Christus met al Zijn schatten en gaven in de naam des Heeren voorgesteld en overgebracht.

Door het Evangelie heeft de levendmaking plaats. De Heere gebruikt het woord der belofte van God om een mens levend te maken, waar hij dood was door de misdaden en de zonden (Ef. 2 : 1). Z6 was Davids ervaring, daarom zegt hij: „*Want Uw toezegging heeft mij levend gemaakt*.“ Zo moet ook uw en mijn ervaring zijn. We moeten ook kunnen zeggen: „*Uw toezegging heeft mij levend gemaakt*.“ We moeten de werking van het geestelijk leven kunnen verklaren, want „de geestelijke mens onderscheidt wel alle dingen, maar hijzelf wordt door niemand onderscheiden“ (1 Kor, 2 : 15).

Maar hoe gaat het dan toe bij de levendmaking van de zondaar door de belofte, door de toezegging van het leven? Ziet, dit moeten wij weten en daarom moeten we ons in de weg stellen deze vraag voor elkaar te beantwoorden. God, toehoorders, verlicht door middel van de belofte van het Evangelie het hart. Dit is het eerste, dit is het begin: *de verlichting van het hart*. En wat ziet de mens dan? Ten eerste: *hij ziet*. Dit zal hem straks doen belijden: „Eén ding weet ik, dat ik blind was, en nu zie“ (Joh. 9 : 25). Dit is het grote keerpunt in het leven.

In de tweede plaats: hij ziet God in Zijn genoegzaamheid. Hij ziet dat het alles om de Heere gaat. En toehoorders, hij ziet hier ook zichzelf en met dat Hij zo God in Zijn genoegzaamheid en alleswaardigheid en zichzelf in zijn nietigheid en verwerpelijkheid krijgt te zien, begint hij zich te schamen en ontstaat er in hem een *hartelijk leedwezen*, een waar berouw over zijn zonden, een verfoeien van al zijn wegen. Er ontstaat in hem een walging van zichzelf, hetgeen we uitgedrukt vinden in het woord van Job (42:5, 6): „Met het gehoor van het oor heb ik U gehoord, maar nu ziet U mijn oog. Daarom verfoei ik mij, en ik heb berouw in stof en as.’

Geliefden, dit is de verlichting. En waar ziet de mens nu zijn God? In de Persoon van Gods liefde. In deze Persoon ziet hij God in Zijn heerlijkheid en de heerlijkheid van Zijn deugden. Hoe meer een mens het Opperwezen in Zijn heerlijkheid ziet, destemear gaat hij onder in zichzelf. Hier is de ware vernedering en de oprechte zielsboetvaardigheid. Hier is het dat God wordt verheerlijkt en de mens wordt

vernederd, Hier is het ook dat alles nietig wordt en dat God is het enige, het waarachtige, het troostelijke, zoals het wordt uitgedrukt in het woord, dat we zo-even hebben aangehaald' „Wie heb ik nevens U in de hemel, nevens U lust mij ook niets op de aarde.” Deze verlichting is de grondslag van zaligheid en gelukzaligheid.

Op deze verlichting volgt: *gewilligmaking*. De verlichte ziel wordt gewillig gemaakt om aan te nemen wat God aanbiedt, dat is: Zichzelf, want minder dan Zichzelf biedt God niet aan en meer dan Hem hebben we niet nodig. Gij vindt deze laatste zaak verklaard in een woord, door ons al dikwijls aangehaald.

Mijn hart zegt mij, o Heer' van Uwentwegen.
Zoek door gebeën met ernst Mijn aangezicht;
Dat wil, dat zal ik doen; ik zoek de zegen
Alleen bij U o Bron van troost en licht. (Ps. 27 : 5).

en elk van deze woorden is dan in het hart verklaard.

Toehoorders, zulk een ziel kan nu met David zeggen: „*Want Uw toezegging heeft mij levend gemaakt,*” Ze weet ten eerste, wat het is levend gemaakt te worden en ze weet ook Wie het is, die levend maakt en waardoor de levendmaking plaats heeft. Dit alles kan een verlichte ziel, die door God gewillig is gemaakt, uit haar eigen ervaring aan de dag leggen.

In de toezegging, waardoor de levendmaking geschiedt, heeft nu de Kerk van Christus alles. Deze toezegging is tot haar gebracht. Denk aan het woord van Rom. 10 : 8, 9: „Nabij u is het woord, in uw mond en in uw hart. Dit is het woord des geloofs, hetwelk wij prediken, namelijk; indien gij met uw mond zult belijden de Heere Jezus, en met uw hart geloven, dat God Hem uit de doden opgewekt heeft, zo zult gij zalig worden.” Met deze belofte zijn alle dingen tot de Kerk gebracht, en door de omhelzing ervan weet de Kerk, dat ze door God in Jezus Christus is gezet met alle geestelijke zegeningen in de hemel.

Over de trap of mate van het geloof spreken we nu niet. Dit is natuurlijk bijkomstig, maar ge hebt onder de verklaring van het woord van onze tekst bemerkt wat het geloof is. Het geloof is het instrument door middel waarvan het leven wordt aangegrepen; ofschoon het waar is, dat het geloof zelf ook leven is, want wie het geloof heeft, die heeft de Geest van het geloof. Het spreekt vanzelf, dat waar de Geest van het geloof is, dat daar ook het leven wordt gevonden. Ik zeg: wie het geloof heeft, die heeft de Geest van het geloof. Let hierop, geliefden, gij moet het geloof niet hebben zonder de Geest van het geloof. Wanneer ge hierop let, dan kunt ge misschien hierdoor, als door een middel, worden bewaard voor de verkeerde opvatting, die heel veel onder mensen wordt gevonden, dat men het geloof zou kunnen bezitten zonder Christus en God in Hem ook te hebben. Zoekt u voor deze misstap te wachten! Deze misstap zou dodelijk zijn. De mensen beroepen zich dan somtijds op het Woord. Maar die tot verdediging van een dergelijke stelling zich op het Woord beroept, geeft daarmee te kennen, dat hij het Woord niet verstaat.

Er zijn mensen, die hebben gezegd: „De discipelen hadden vóór het Pinksterfeest toch ook geloof en hoe weinig verstonden ze nog van Christus. Maar dit is in het geheel niet ter zake, want de discipelen van Christus zijn gerechtvaardigd geworden

door het geloof in de door God aan Israël beloofde Messias. De belofte, die God aan Abraham en zó aan Zijn gehele Kerk gedaan had — en hiervan hing hun aanneming tot kinderen af, — hadden de discipelen evenals alle kinderen Gods door een waarachtig geloof omhelsd, zodat ze met David konden zeggen: „*Dit is mijn troost in mijn ellende, want Uw toezegging heeft mij levend gemaakt.*”

Vergeet dat niet, toehoorders, want de Schrift wordt in onze dagen maar verklaard zonder de werking van de Heilige Geest en wat kan men dan niet van de Schrift maken! God laat dat doorgaan, omdat Hij voorgenomen heeft dit volk van Zijn kennis te ontbloten. Dit is het verschrikkelijkste oordeel! Op deze wijze leren we de Schrift niet verstaan. De Kerk van Christus leert dit op een andere wijze. Wanneer een mens de Schrift waarlijk leert verstaan, dan wordt hem alles ontnomen, zodat hij een dwaas wordt voor God en inziet dat hij nooit iets heeft geweten. Zo komt hij zich aan de voeten van de Heere Jezus te zetten en Jezus komt die mens door Zijn Geest te onderrichten. En waarin krijgt hij nu onderricht?

Altijd in twee stukken: in het stuk van de rechtvaardigmaking en in dat van de heiligmaking. Dit ontvangt hij, dit onderricht ontvangt hij uit Jezus' volheid. En nu is er niet alleen in zijn ziel een grond gelegd om een goede eeuwigheid te kunnen inwachten, maar er is ook in zijn ziel een grondslag gelegd, waarop God verder kan werken en hierop ziet nu de belofte of het getuigenis van de Kerk (maar dit betekent ook weer de belofte): „Dan zullen wij kennen; wij zullen vervolgen om de HEERE te kennen; Zijn uitgang is bereid als de dageraad; en Hij zal tot ons komen als een regen, als de spade regen en vroege regen des lands” (Hosea 6 : 3).

We moeten ons nu afvragen of wij met een eenvoudig hart en met een gerust geweten kunnen zeggen: „*Dit is mijn troost in mijn ellende, want Uw toezegging heeft mij levend gemaakt.*” Wanneer dit zó bij ons ligt, welnu, dan hopen we op God, gelijk het ons wordt gezegd in Psalm 130 : 7: „Israël hope op de Heere”, en deze hoop zal dan ook nooit beschamen, want de Apostel Paulus zegt: „En de hoop beschaamt niet, omdat de liefde Gods in onze harten uitgestort is door de Heilige Geest, die ons is gegeven” (Rom. 5 : 5).

Hoopt dan op God! Zegt met de dichter: „En nu, wat verwacht ik, o Heere? Mijn hoop, die is op U” (Ps. 39 :8). Hoopt ten allen tijde op Hem, want Hij is niet alleen de Algenoegzame, maar Hij is ook de Getrouwe, Toehoorders, er kan ons veel ontvallen; alles kan ons ontvallen. Maar de goddelijke belofte, door de omhelzing waarvan hoop ontstaan is in ons hart, is een belofte, die „in Christus Jezus ja, en in Hem amen is, Gode tot heerlijkheid” (2 Kor. 1: 20).

Vraagt iemand: Ach, hoe moet ik er toch mee aan, want ik kan niet zeggen, dat Davids getuigenis het getuigenis is van mijn hart? Geliefden, u moet ernaar staan, dat ge uw zonde en ellende rnoogt Ieren kennen. De belofte van het Evangelie is maar aan zondaren gedaan, niet aan half bekeerde mensen, Dat is het ontzettende van zo ontzaglijk veel mensen, dat zij half bekeerde mensen zijn. Ze hebben veel, ze hebben tenminste iets, maar God hebben ze niet! Maar hebt u dan nog niet zoveel bearbeiding gehad, dat u heeft gezien, dat als u God mist, u dan in de grond niets hebt?

Als we dit zeggen, moet u niet denken: wat is dat hard. Hard is dit: u te zeggen, als er de minste grond niet voor is, dat het wel gaan zal met u. Dat is ontzettend hard.

Dat is wreed! Maar wat wij u prediken is niet hard. Het is de waarheid en wilt u de waarheid hard noemen? Dan moet ú weten wat u hard noemt. Dan bent u één van die mensen, waarvan in Joh. 6 : 60 en vervolgens wordt gesproken, en als u dat blijft, dan gaat het u als het die mensen is gegaan!

De belofte van het Evangelie wordt aan zondaren gedaan en het komt er maar alleen op aan, dat men zich ziet als zondaar. Als het zover met de mens is gekomen, dan is het al gebeurd, want God kan Zichzelf niet verloochenen. Hij trekt tot Christus al wat in staat is te erkennen dat Christus noodzakelijk is; en dat zijn mensen die niets in zichzelf hebben dan schuld en zonde.

Dus gij moet niet, zoals dikwijls wordt gezegd, zoeken er wat bij te krijgen. Gij moet er van afkomen, het hart moet ledig zijn; dat is de plaats voor de Christus. Daarom zeiden we u, dat ge ernaar moet staan uw zonde en ellende te leren kennen; dít, dat ge zondig, dít, dat ge zeer ellendig zijt. In de tweede plaats: leert door Gods genade acht te geven op het Evangelie. In het Evangelie is de heerlijkheid Gods en zolang nu een mens de heerlijkheid Gods niet ziet, kan hij niet loslaten.

Ik kan het mij helaas heel goed voorstellen waarom er zo ontzaglijk veel mensen worden gevonden, die van gedachten zijn, dat er behoudenis is buiten Christus. Ze hebben nooit de heerlijkheid Gods gezien, want alleen de aanschouwing van de heerlijkheid Gods veroorzaakt, dat we alles loslaten. Zonder deze aanschouwing kan de mens wel tot wanhoop komen, maar niet loslaten. Bidt dan om een aanschouwing van de heerlijkheid Gods in de persoon van Zijn Zoon, want als ge maar de minste aanschouwing van de heerlijkheid Gods hebt gehad, dan zult gij ondergaan, vernederd worden en door God in God verhoogd worden. Van de aanschouwing van de heerlijkheid Gods gaat een trekking uit en door deze trekking komt men tot Jezus Christus en door Jezus Christus tot God. Dit heet van onze zijde geloven en van 's Heeren zijde: getrokken te worden,

Geliefden blijft er altijd naar uitzien. De aangename gestalte moet u niet doen denken, dat het goed met u is en evenmin moet uw schat van bevinding u doen denken, dat het wel met u is. Maar dit, de *aanschouwing van de heerlijkheid Gods* kan en zal het doen en u terechtbrengen als het u wordt geschonken.

En wat hebben zij te doen, die zulk een aanschouwing van de heerlijkheid Gods hebben gehad? Door de Geest zich hoe langer hoe meer te laten overtuigen, dat zij in de omhelzing van de belofte alles hebben wat God aanbiedt in Zijn eeuwig onveranderlijk verbond. En dit zal in hen teweegbrengen. dat ze al dieper gaan gewaarworden wat het betekent wanneer er geschreven staat: „Er blijft dan een rust over voor het volk van God “(Hebr. 4 :9) en „Want wij, die geloofd hebben, gaan in de rust (Hebr. 4:13).

Wanneer de Heere het u en mij, hetzij bij aanvang, hetzij bij voortgang, maar leren mag, dan zullen al deze dingen voor ons zó eenvoudig en tegelijkertijd zó heerlijk worden, dat we gevoelen, dat we het nooit zullen kunnen zeggen waarom God op ons kwam neer te zien.

Te ervaren, toehoorders, dat deze dingen er zijn en gedurig nog aanwassen, dat is de grote verrassing, die God Zijn ellendig en arm volk (Zef. 3 : 12) hier op aarde bereid heeft en het zal in alle eeuwigheid wel een groot wonder blijven!

AMEN.

Nazang: Ps. 25 : 4:

's HEEREN goedheid kent geen palen;
God is recht, dus zal Hij door
Onderwijzing hen, die dwalen,
Brengen in het rechte spoor.
Hij zal leiden 't zacht gemoed
In het effen recht des HEEREN;
Wie Hem need'rig valt te voet,
Zal van Hem Zijn wegen leren.